

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Diarienummer: SBF-2023-01325

Handläggare Helena Bråtegren

Upprättad 2024-08-13

Detaljplan för särskilt boende och gymnasium vid Utängarna inom stadsdelen Tuve.

Planområdet är beläget vid Tuvevägen, cirka 800 meter öster om Tuve torg, inom ett småskaligt verksamhetsområde. Planområdet omfattar cirka 8 000 kvm och ägs av Göteborgs stad. Detaljplanen avgränsas av gällande fastighetsgränser för Tuve 89:1. Marken inom planområdet ligger inom tätbebyggt område området har tidigare varit bebyggt med tillfälliga bostadsbaracker men dessa har tagits bort och området är nu obebyggt. Marken inom planområdet är planlagt för verksamheter/industriändamål.

Syftet med detaljplanen är att medge planstöd för boende inom ramen för stadens alternativa boendeverksamhet, Altbo. Det innebär tillfälliga, alternativa boenden för personer utanför den reguljära bostadsmarknaden. För att täcka upp eventuella framtida behov av anpassad gymnasieskola prövas även detta. Bebyggelsen ska anpassas till områdets befintliga skala.

Detaljplanen trafikeras från Tuvevägen och Utängarna. Tillkommande trafik bedöms vara begränsad pga. exploaterings begränsade storlek.

Intressenter i planarbetet är Stadsfastighetsförvaltningen och Exploateringsförvaltningen.

Detaljplanen startades 2019-02-05 och handläggs med standard planförfarande.

Steg 1 - Identifiering av omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan

Identifieringen omfattar en checklista och avslutas med en sammanvägd bedömning.

Checklista 1 – utgår från Miljöbedömningsförordningen (2017:966) 5 §

1. Beskrivning av planen

1. a) I vilken utsträckning möjliggör detaljplanen verksamheter och åtgärder utifrån deras lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser?

Vilka typer av verksamheter eller åtgärder möjliggör detaljplanen?

Detaljplanen bedöms inte möjliggöra typ av verksamheter eller åtgärder som kan antas medföra miljöpåverkan och/eller som kräver miljötillstånd som reglerar drift. Verksamheter och åtgärder bedöms inte utgöra störningskällor och behöver därmed inte hanteras som sådana utifrån sin lokalisering. Frågorna nedan under 1 a) har därför lämnats obesvarade.

Hur kan verksamheter och åtgärder som detaljplanen möjliggör lokaliseras inom planområdet?

Se ovan.

Hur stor byggrätt för de verksamheter eller åtgärder som planen möjliggör medger planen?

Se ovan.

Vilka driftsförhållanden medger detaljplanen?

Se ovan.

Hur flexibel är detaljplanen, dvs hur stort utrymme lämnas till eventuella efterföljande tillståndsprövningar?

Se ovan.

1. b) Har detaljplanen betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför?

Påverkar detaljplanen genomförandet av andra planer eller program?

Nej

Om ja, påverkar detaljplanen de miljöeffekter som identifierats i den andra planen eller programmet? På vilket sätt?	
Överensstämmer detaljplanen med översiktsplanen?	Detaljplanen bedöms överensstämma med Översiktsplanen. Planområdet ligger inom blandad stadsbebyggelse. Det finns ett utredningsområde för verksamheter, men en sådan utveckling bedöms inte förhindras av planförslaget.
1. c) Har detaljplanen betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt? Begreppet miljöaspekter ska tolkas brett och kan innebära till exempel människors hälsa, biologisk mångfald och kulturmiljö. Med integrering avses att detaljplanen tar hänsyn till miljöaspekter, som till exempel ekosystemtjänster.	
Kommer detaljplanen främja eller försvåra en hållbar utveckling? Hur?	Detaljplanen bedöms inte försvåra en hållbar utveckling. Området ligger inom redan exploaterat verksamhetsområde och infrastrukturen är redan utbyggd.
Har detaljplanen tagit hänsyn till miljöaspekter? Hur?	Hänsyn har tagits till behovet av fördröjning och rening av dagvatten.
1. d) Har detaljplanen betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen?	
Kommer detaljplanen påverka möjligheterna att följa miljölagstiftningen?	Planområdet har tidigare varit bebyggt och saknar betydelse för de skyddsvärda områden som avses i lagstiftningen. Inga skyddade arter har heller noterats i eller i anslutning till planområdet. MKN se nedan.
Kan detaljplanen innebära att en miljökvalitetsnorm inte följs?	Bedömningen som utgår från tillhörande dagvatten- och skyfallsutredning är att MKN inte riskerar förvärras. Detta eftersom föroreningsmängderna är små. Rinnvägen är lång. Dessutom finns det goda möjligheter att ordna rening inom kvartersmark, vilket skulle ge en positiv effekt.
2. Miljöproblem som är relevanta för planen	
Kan genomförandet av detaljplanen komma att orsaka miljöproblem eller förvärra redan existerande miljöproblem? Miljöproblem såväl inom som utanför detaljplaneområdet är relevanta att ta upp.	
2.1 Vilka miljöproblem finns inom eller i anslutning till detaljplaneområdet?	Tuvevägen är transportled för farligt gods. Vidare avleds vatten till området till känslig recipient.
2.2 Hur påverkar detaljplanen miljöproblemen? Positivt eller negativt? Varför?	Planförslaget bedöms ge positiva effekter eftersom bebyggelsen kan utformas så att rening ökar och risker från trafik reduceras.

2.3

3. Sannolika miljöeffekter och det påverkade områdets utmärkande egenskaper

Med miljöeffekter avses direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt på:

1. befolkning och människors hälsa,
2. djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt,
3. mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,
4. hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
5. annan hushållning med material, råvaror och energi, eller
6. andra delar av miljön.

Det påverkade områdets utmärkande egenskaper kan till exempel vara höga kultur- eller naturvärden. Utmärkande kan även vara områdets risk för översvämning eller förekomst av markföroreningar. Området som påverkas av en miljöeffekt behöver inte vara detsamma som planområdet.

3.1 Beskriv sannolika miljöeffekter på befolkning och människors hälsa. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Området ligger intill sekundärled för transport av farligt gods. Riskerna med lokaliseringen kan minskas genom mindre åtgärder och utformning av bebyggelse. Med dagens markutformning rinner skyfallsvatten genom planområdet, marken inom området behöver höjdsättas så att den lutar bort från byggnaden. Detaljplanen bedöms inte ge några betydande miljöeffekter.
3.2 Beskriv sannolika miljöeffekter på djur- eller växtarter som är skyddade enligt MB 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Området har tidigare varit bebyggt med bostadsbaracker. Marken inom området består grusade ytor och igenväxande sly. Det bedöms därmed vara osannolikt att det förekommer höga naturvärden inom området.
3.3.1 Beskriv sannolika miljöeffekter på mark och jord. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Markmiljöutredning tas fram i samband med detaljplanen. Ingen risk för markföroreningar har identifierats. Marken kommer att saneras om behov finns.
3.3.2 Beskriv sannolika miljöeffekter på vatten. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Föroreningshalterna ökar något efter exploatering enligt beräkningsmodellen. Genom att anlägga en regnbädd eller liknande reningsfunktion uppfylls alla målvärden enligt Göteborgs stad med marginal och alla halter ligger även under riktvärdena. Totalmängderna av de ämnen som identifierats utgöra risk för sänkt status

	(fosfor, PAH:er och BaP) ligger nära eller minskar något efter rening jämfört med totalmängderna före exploatering.
3.3.3 Beskriv sannolika miljöeffekter på luft. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Exploateringen ger inga effekter på luft utöver tillkommande trafik.
3.3.4 Beskriv sannolika miljöeffekter på klimat. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Bygg- och fastighetssektorn stod 2021 för 22% av Sveriges utsläpp av växthusgaser. Nybyggnation innebär alltid ett ökat utsläpp av växthusgaser, de ökade utsläppen kan sannolikt inte räknas hem under byggnadens livstid. En fördel med lokaliseringen är att kvarterstrukturen är utbyggd, vilket minskar effekterna på miljön jämfört med byggnation på jungfrulig mark.
3.3.5 Beskriv sannolika miljöeffekter på landskap. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Landskapsbilden påverkas inte.
3.3.6 Beskriv sannolika miljöeffekter på bebyggelse och kulturmiljö. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Ingen påverkan.
3.4 Beskriv sannolika miljöeffekter på hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Detaljplanen innebär en positiv påverkan på hushållning av marken. Infrastrukturen är redan utbyggd inom området och tillgång till kollektivtrafik finns. Det går att genom mindre åtgärder förbättra den fysiska miljön.
3.5 Beskriv sannolika miljöeffekter på annan hushållning med material, råvaror och energi. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Inga direkta miljöeffekter utöver sedvanliga effekter vid byggnation.
3.6 Beskriv sannolika miljöeffekter på andra delar av miljön. Vilka är det påverkade områdets utmärkande egenskaper och hur påverkas de av miljöeffekterna?	Inga ytterligare miljöeffekter har identifierats.

4. I vilken utsträckning går det att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna?

4.1 Finns det sannolika negativa miljöeffekter?

Nej

4.2 Går det att avhjälpa de negativa miljöeffekterna? Hur och i vilken utsträckning?

Miljöeffekterna är små och går att avhjälpa.

5. Har miljöeffekterna gränsöverskridande egenskaper?

Planens miljöeffekter påverkar inte annat land.

6. Hur omfattande blir miljöeffekterna om planen genomförs?

Miljöeffekterna av planen bedöms bli små. Planen innebär inga större förändringar utifrån att infrastruktur redan är utbyggd.

7. Risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter

Innebär detaljplanens genomförande risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter?

Med risker för människors hälsa eller för miljön avses såväl akuta som långsiktiga effekter. Det kan även röra sig om kumulativa eller samlade effekter. Det ska röra sig om risker som beror på miljörelaterade problem, som exempelvis mark- och luftföroreningar.

Begreppet allvarliga olyckor innebär att det är ganska exceptionella situationer som ska beaktas.

Andra omständigheter kan till exempel vara extremt väder.

7.1 Vilka allvarliga olyckor kan inträffa?

Sekundärled för farligt gods finns på cirka 30 meters avstånd från planområdet. Riskerna kan hanteras. Se beskrivning nedan. Geoteknisk utredning tas fram inför samråd.

7.2 Riskerar de allvarliga olyckorna att påverka människors hälsa negativt? Hur?

Riskutredning har tagits fram i samband med planarbetet. Genom åtgärder kan riskerna reduceras till acceptabel nivå. Åtgärder inkluderar förstärkt dike mot Tuvevägen, avstånd angivelse till Tuvevägen samt utformning av fasad.

7.3 Riskerar de allvarliga olyckorna att påverka miljön negativt? Hur?

Nej

7.4 På vilket sätt kan området påverkas av extrema väder? Vilken påverkan får detta för människors hälsa eller miljön?

Vatten passerar området vid ett skyfall, vattenmängderna bedöms dock inte innebära någon risk för människors hälsa och säkerhet. Det bedöms

	vara möjligt att evakuera området utan större svårigheter. En lågpunkt finns vid Utängarna men lågpunkten förekommer mycket tillfälligt, ca 1 timme, vidare är beräkningsmodellen osäker och har inte tagit med trummor som leder under utängarna. Det gör att vatten som blir stående har överskattats. Även om vatten skulle bli stående innebär det inga risker. Generellt så eftersträvas 20 cm på det som kallas prioriterat utryckningsnät. Men räddningstjänsten bedömer att på en kortare sträcka kan bilarna köra i 40 cm stillastående vatten. Då är det viktigt med nån typ av referens då man troligen inte ser körbanan. Här är vägen rak så förutsättningarna är goda.
7.5 Finns det andra omständigheter som kan riskera att påverka människors hälsa eller miljön negativt?	Nej
7.6	
8. Det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen.	
Har det påverkade området speciella värden som kan påverkas och hur känsligt är området på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer och kultur- eller naturvärden? Det påverkade området innebär inte enbart detaljplaneområdet utan även området runt omkring som påverkas av detaljplanen.	
8.1 Är området känsligt för intensiv markanvändning? På vilket sätt?	Nej
8.2 Överskrids miljökvalitetsnormer inom det påverkade området?	Recipienten är känslig för utsläpp, men med föreslagen rening bedöms ingen påverkan ske. Dagvatten avleds inte direkt till recipienten utan passerar först ett dike, vilket innebär att föroreningar hinner infiltreras på väg till recipienten.
8.3 Är området känsligt på grund av kulturvärden inom området? Påverkas deras betydelse eller blir de mer sårbara?	Nej
8.4 Har naturen i området utmärkande egenskaper? Finns det risk att deras värden minskar eller att de blir mer sårbara?	Nej
8.5	

9. Påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Påverkar detaljplanens genomförande områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt?

Det kan till exempel röra sig om Natura 2000-områden, världsarv, naturreservat, strandskyddade områden, nationalparker, vattenskyddsområden, kulturresevat eller biotopskyddade områden.

9.1 Påverkas områden eller natur som har erkänd skyddsstatus enligt EU? Om ja, på vilket sätt?	Nej
9.2 Påverkas områden eller natur som har erkänd nationell skyddsstatus? Om ja, på vilket sätt?	Nej
9.3 Påverkas områden eller natur som har erkänd internationell skyddsstatus? Om ja, på vilket sätt?	Nej
9.4	

Detaljplanen medger inte ett sådant ianspråktagande som avses i PBL 4 kap. 34 § andra stycket, och identifiering enligt checklista 1 har därför bedömts som tillräcklig.

Sammanvägd bedömning

Sammanvägd bedömning tar hänsyn till enskilda omständigheter som har framkommit vid identifieringen, kumulativa effekter som uppstår när flera omständigheter läggs ihop, och planens påverkan i förhållande till platsens känslighet. *Betydande negativ påverkan kan inte vägas upp av annan positiv påverkan.*

Frågorna nedan är ett stöd för sammanvägningen.

- Hur ser platsens känslighet ut med hänsyn till befintliga värden och miljöproblem?*
- Vilka, och hur stora, är miljöeffekterna av planen om den genomförs?*
- Har några omständigheter identifierats som var för sig innebär att detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan?*
- Ger planens effekter + effekter av befintliga förhållanden sammanlagt en betydande påverkan?*
- Ger planen flera begränsade effekter som tillsammans är betydande?*

Ger planens effekter + andra aktuella planers effekter sammanlagt en betydande påverkan?

Platsens känslighet för byggnation bedöms som liten. Planområdet ligger inte inom något utpekad skyddsvärt område. Miljöeffekterna av planen är små vid ett genomförande. Inga effekter av planen bedöms innebära att en betydande miljöpåverkan uppstår. De risker som finns för miljön och för människors hälsa är enkelt avhjälpade genom utformning av mark och byggnader, detta hanteras på bästa sätt inom ramen för planprocessen.

Redovisning och motivering

Nedan redovisas och motiveras kommunens bedömning inför undersökningssamrådet, eller inför särskilt beslut om undersökningssamråd inte behöver genomföras på grund av att planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan.

Bedömningen kan komma att uppdateras efter undersökningssamrådet eller i planarbetet. Aktuell bedömning redovisas i planbeskrivningen i respektive skede.

Kommunen genomför en undersökning om betydande miljöpåverkan enligt PBL 5 kap. 11 § och Miljöbalken (MB) 6 kap. 6 § för aktuell detaljplan.

Kommunen bedömer preliminärt att ett genomförande av detaljplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen har utgått från kriterierna i Miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) 5 §.

Detaljplaneförslaget medger endast en mindre komplettering i befintlig sammanhållen bebyggelse. Kvartermark och infrastruktur är redan utbyggt, vilket innebär att konsekvenserna av planen är begränsade.

Kommunens ställningstagande grundar sig bland annat på bedömningen att ett genomförande av detaljplanen:

- Inte påverkar något Natura 2000-område och därmed inte kräver tillstånd enligt MB 7 kap. 28 §.
- Inte bedöms negativt påverka möjligheterna att uppfylla nationella och regionala miljömål.
- Inte bedöms ge upphov till en betydande miljöpåverkan på biologisk mångfald, landskap, fornlämningar, vatten etc.
- Inte ger upphov till betydande risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter.
- Inte bidrar till att några miljökvalitetsnormer överskrids.
- Inte påtagligt påverkar några områden eller natur som har erkänd nationell eller internationell skyddsstatus, t ex riksintressen eller naturreservat.
- De sannolika miljöeffekterna kan minskas genom åtgärder som arbetas in i detaljplanen eller exploateringsavtalet.

Ytterligare motiv till ställningstagandet är att planen <följer/inte följer> intentionerna uppsatta i Översiktsplanen för Göteborgs kommun samt att planens genomförande ger upphov till påverkan på ett begränsat område och på begränsade intressen.

Kommunen har därmed bedömt att en miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning inte behövs för aktuellt planförslag.

Undersökningssamråd med länsstyrelsen hålls under plansamrådet.

Bedömningen är utförd av

Helena Bråtegren, 2024-08-13

Handläggare/Plankonsult

Medverkande i bedömningen

Viveca Risberg

Plankonsultsamordnare